

Protokoll særmøtet 24. september 2012

Tilstede fra Arbeidsdepartementet: Ulf Pedersen (ekspedisjonssjef), Espen Opjordsmoen (avdelingsdirektør), [redacted] (seniorrådgiver)(ref.), [redacted] (seniorrådgiver), [redacted] (seniorrådgiver), [redacted] (seniorrådgiver)(ref.) og [redacted] (seniorrådgiver)(ref.).

Tilstede fra Arbeids- og velferdsdirektoratet: Joachim Lystad (arbeids- og velferdsdirektør), Ingunn Midttun Godal (direktør overordnet styring), Yngvar Åsholt (assisterende arbeids- og velferdsdirektør), Bjørn Gudbjørgrud (direktør fylkeslinjen), Erik Oftedal (direktør MOD), Nina Aulie (direktør IKT) og Torgeir Hernes (avdelingsdirektør stab).

Dagsorden

1. Tiltaksgjennomføringen, herunder ventetider for personer med nedsatt arbeidsevne samt status for Jobbstrategien
2. Arbeid med langsiktig plan for oppfølgingsarbeidet
3. Forberedende aktiviteter og oppstart Prosjekt 1 i IKT-moderniseringen – oppdatert status
4. Eventuelt.

I innkallingen til møtet var det nærmere beskrevet hvilke forhold departementet var spesielt opptatt av. Vi viser til innkallingen for en nærmere presentasjon

1. Tiltaksgjennomføringen, herunder ventetider for personer med nedsatt arbeidsevne samt status for Jobbstrategien

Direktoratet hadde forberedt en kortfattet presentasjon til møtet om tiltaksgjennomføringen, status for Jobbstrategi for personer med nedsatt funksjonsevne og ventetider for personer med nedsatt arbeidsevne.

Jobbstrategien

I sin redegjørelse informerte direktoratet om status ved utgangen av august. Denne viste at 87 prosent av målgruppen for jobbstrategien har fått en arbeidsevnevurdering og et oppfølgingsvedtak, mens 75 prosent har en godkjent aktivitetsplan. Her er målene hhv. 85 prosent og 80 prosent.

Innføring av en tilretteleggingsgaranti (TG) til jobbstrategiens brukere har gitt gode resultater. TG gir trygghet og medvirkning for bruker og arbeidsgiver og bedre koordinering av NAVs bistand. 1 590 personer har fått TG per august i år, mot 353 i august 2011. Totalt har 3 089 personer en aktiv TG i august 2012 mot 1 529 i august 2011. 1 088 personer under 30 år har TG per 19.9.12. Personer i Jobbstrategien inngår i dette tallet.

Det har vist seg vanskeligere å ta i bruk noen av de spesielle virkemidlene som er knyttet til jobbstrategien. Særlig er forsøksordningen med tilretteleggingstilskudd blitt lite brukt. Det

ligger også an til et underforbruk av ordningen med funksjonsassistanse. Direktoratet mente at ordningen med tilretteleggingstilskudd ennå ikke var godt nok kjent i etaten, og at det også har virket forvirrende med flere tilretteleggingsordninger med overlappende innhold.

Departementet etterlyste hva etaten vil gjøre for å legge til rette for at de som har behov for de nye ordningene som er innført gjennom jobbstrategien informeres om dem og får tilgang til dem.

Når det gjelder statistikk over tiltaksbruk og måloppnåelse ved overgang til arbeid, vil denne statistikken først foreligge i 3. tertial. Departementet påpekte at det er behov for å få kartlagt om målgruppen for jobbstrategien blir prioritert ved tildeling av tiltak, hvilke tiltak de får og hva resultatet av tiltaksinnsatsen blir. Dette vil også være del av den eksterne evalueringen av strategien som nå er utlyst. Departementet viste til at direktoratet ikke har rapportert innen de frister og på de styringsindikatorer som gjelder i tildelingsbrevet for 2012.

Direktoratet informerte om fire innsatsområder i 2. halvår 2012: Få på plass et kompetanseprogram for arbeidslivet; styrke og utvikle arbeidslivscoaches tjenester rettet mot arbeidslivet (jf. erfaringer fra Arbeidsgiverlosene og «Sees i morgen!»); få på plass et kompetanseprogram for ansatte i NAV (oppstart ultimo 2012); sette i verk informasjons- og kommunikasjonstiltak og arrangere fagsamlinger (en nasjonal fagsamling og fire regionsamlinger). Medvirkning fra brukerorganisasjonene og partene i arbeidslivet inngår på alle fire områder.

Ventetid på arbeidsrettet bistand for personer med nedsatt arbeidsevne

Departementet opplever stor etterspørsel etter opplysninger om utviklingen i ventetid på tiltaksplass for personer med nedsatt arbeidsevne. Innføringen av ordningen med arbeidsavklaringspenger hadde bl.a. som mål å bidra til raskere intervensjon og økt overgang til arbeid.

Direktoratet informerte om utviklingen i ventetid fra 2010 og fram til 2. tertial 2012. Samtidig som stadig flere får oppfølgingsvedtak og aktivitetsplan, øker ventetiden på tiltaksplass. Antall personer som venter øker også. Statistikken er krevende å fortolke, men det er ingen grunn til å tro at statistikken er feil. Direktoratet angir at en mulig grunn til økt ventetid kan være at man har prioritert å redusere tallet på restanser; dvs. at man har prioritert å avklare og ferdigbehandle gamle saker. Gamle saker er her definert som saker hvor personer som i 2010 mottok tidsbegrenset uførestønad eller rehabiliteringspenger ble overført til ordningen med arbeidsavklaringspenger. Det betyr at man kan forvente redusert ventetid når restansenedbyggingen er gjennomført. Med et økende antall oppfølgingsvedtak er det også avdekket at et økende antall personer har behov for arbeidsrettet bistand. Det kan også påvirke ventetiden.

Departementet påpekte at det er behov for å videreutvikle statistikken, blant annet for å få:

- Sikker og pålitelig kvalitet på ventetidsstatistikken og gode analyser av hvorfor ventetiden ev. endrer seg.
- Statistikken bør kunne gi et fullstendig bilde av ventetiden. Per i dag mangler vi opplysninger om ventetiden fra brukerens første kontakt med NAV og fram til det foreligger en arbeidsevnevurdering eller et oppfølgingsvedtak.

- Statistikken bør kunne brytes ned på prioriterte grupper innenfor arbeidsmarkedspolitikken, som ungdom, jobbstrategiens målgruppe mv. Dette er brukere hvor det er særlig viktig å komme raskt i gang med arbeidsrettet bistand.

Tiltaksgjennomføring

Direktoratet vurderer tiltaksgjennomføringen hittil i år som svært bra. Hovedutfordringen framover vil være utnyttelse av avtalte plasser i de tiltak innenfor skjermede virksomheter som omfattes av endret betalingspraksis fra 1. juli 2012 (avklaring, arbeidspraksis i skjermet virksomhet og varig tilrettelagt arbeid).

Det har så langt i år vært et mindreforbruk av midler på om lag 10 mill kroner, tilsvarende 0,2 prosent. Faktisk gjennomføring og anslag for resten av året, tilsier at det vil bli gjennomført om lag 72 400 tiltaksplasser totalt for 2012. Det er 1,7 prosent over planlagt nivå.

Når det gjelder arbeidet med å bedre kvaliteten på og effekten av de arbeidsrettede tiltakene, ble det informert om følgende fokusområder:

- Avklaring av hva man innenfor arbeids- og velferdsforvaltningen legger i kvalitet på tiltak og hvordan kvalitet skal operasjonaliseres.
- Bedre målingen og oppfølging av resultater av arbeidsrettede tiltak.
- Gjennomgå rutiner knyttet til henvisning til tiltak, oppfølging av brukeren underveis og ved avslutning av tiltak.
- Vurdere hvordan brukerundersøkelser kan nyttes til å bedre kvaliteten på de arbeidsrettede tiltakene.

Konklusjon

- ♦ Redegjørelsen fra direktoratet tas til etterretning.
- ♦ Direktoratet arbeider videre med å iverksette jobbstrategien, bl.a. knyttet til å informere saksbehandlere i etaten, arbeidssøkere og potensielle arbeidsgivere om jobbstrategien, dens innhold, virkemidler og muligheter, samt arbeide med tiltak for å bedre måloppnåelsen.
- ♦ Direktoratet bes om å rapportere på utestående leveranser snarest mulig bl.a. når det gjelder jobbstrategien og ventetider på tiltak. Det er videre behov for å sette i gang et arbeid med å videreutvikle statistikken, jf. også tidligere dialog om utvikling av statistikk i direktoratet.

2. Arbeid med langsiktig plan for oppfølgingsarbeidet

Departementet orienterte innledningsvis om pågående prosesser av relevans for arbeidet med en langsiktig plan for oppfølgingsarbeidet.

Meldingsdelen i proposisjonen om ny uføretrygd, som ble lagt frem våren 2011, varslet blant annet en ny og forsterket arbeidslinje hvor en skulle se nærmere på jobbmuligheter og kvalifiseringstiltak. Kvalifisering har vært en gjennomgående strategi de senere årene, men en ser også behov for å supplere med andre tiltak for å nå målet om å få flere over på graderte ytelser i kombinasjon med arbeid/tilknytning til ordinært arbeidsliv, gjennom for eksempel lønnstilskudd. Det har også vært en diskusjon om mulig aktivitetsplikt som en del av virkemiddelapparatet, selv om et slikt rettighets- og pliktregime ikke er direkte drøftet i uføremeldingen. I meldingen ble det imidlertid varslet at en skulle se på retter og plikter i helseaksen, legenes og etatens rolle ved innvilgelse av uføretrygd og tiltak for å redusere tilgang av unge uføre. En erfarer nå at unge på AAP også er en utfordring som en må se nærmere på.

Flere av Brochmannsutvalgets forslag følges nå opp i integreringsmeldingen som fremmes i høst. Men følgende forhold er ikke inkludert i meldingen og skal følges opp særskilt; forslag om økt bruk av aktivitetsplikt i de helserelaterte ytelsene og sosialhjelp, økt bruk av tjenester og redusert bruk av kontantytelser, samt en gjennomgang av regler for medlemskap og eksport av trygdeytelser. Videre har Stortinget vedtatt at en skal se på aktivitetsplikt knyttet til sosialhjelp.

Brofossutvalget gikk gjennom virkemiddelbruken i skjermet sektor (kvalifiseringstiltakene), økt bruk av ordinært arbeidsliv, fokus på kvalitet, arbeidsdeling mellom etaten og attføringsbedriftene, samt anskaffelse av tiltak (anskaffelsesreglement/statsstøtteregler). Dette skal også følges opp.

Videre arbeides det med en fornyet ungdomsstrategi, hvor Regjeringen i statsbudsjettet for 2013 har foreslått endret innretning av ungdomsstrategien for 20-24 år. Målgruppen er personer med nedsatt arbeidsevne, og ikke kun de som er registrert ledige. I dag er det flere satsinger rettet mot unge, herunder jobbstrategi for de under 30 år, AAP-forsøket, også for de under 30 år. Videre er unge prioritert ved arbeidsmarkedstiltak, og det er satsing på å redusere tilgang av unge på arbeidsavklaringspenger og unge uføre. Spørsmålet en må se nærmere på, er om en skal ha en mer helhetlig satsing på unge.

Oppfølging av brukerne i arbeids- og velferdsforvaltningen vil få økt fokus i styringsdialogen, og departementet understreket betydningen av arbeidet med langsiktig plan for oppfølgingsarbeidet. Planen skal ikke bare gi et overordnet og helhetlig bilde av hvilke faktorer som har betydning for god og effektiv brukeroppfølging, men også gi en retning på arbeidet, hvor vi skal og hvordan vi skal komme dit, samt hvilke prioriteringer som må tas underveis. Gjennom arbeidet med planen vil en også kunne skape en arena der departementet og direktoratet gjennom felles mål får til en god dialog om koordinering og samspill mellom regelverks- og politikkkutforming, kunnskapsfundering og utviklingen av forvaltningen som sådan - på noe så sentralt som brukeroppfølgingsområdet.

Departementet viste til særmøte 27. juni, og oppsummerte at neste trinn i prosessen vil være å få til en helhetlig ramme rundt det videre arbeidet med planen, bl.a. ved å se rammeforutsetninger, analysedelen og konkretisering av målbildet i sammenheng, før en går videre med å peke på sentrale tiltak og prioriteringer.

Direktoratet ga uttrykk for at redegjørelsen var nyttig, da den tydeliggjorde vesentlige sider ved utviklingen av rammebetingelsene/politikkkutformingen og aktualiserer en god dialog mellom direktoratet og departementet i det videre arbeidet med planen. Direktoratet orienterte videre at de ville bruke høsten til å tydeliggjøre målbildet. En ønsker å balansere tydelige, relevante og målbare "krav" opp mot hva som er realistiske målsettinger, og ser at departementets involvering er nødvendig da politiske forventninger og rammebetingelser vil spille en vesentlig rolle.

Planen må samtidig befestes i den ordinære virksomhetsstyringen/langtidsplanleggingen i direktoratet, og bygge på pågående/planlagte aktiviteter som er forankret i etatens virksomhetsstrategi.

Når det gjelder mulige elementer/virkemidler i planen pekte direktoratet bl.a. på behovet for å kunnskapsfunderer oppfølgingsarbeidet og satse på kompetanseutvikling, samtidig med å kartlegge/nivåfeste ressursbruk knyttet til oppfølging, se på organiseringen av oppfølgingsarbeidet mv.. Direktoratet redegjorde også for relevante milepæler for oppfølgingsarbeidet høsten 2012, herunder plan for operasjonalisering av kompetansestrategien, veiledningsplattform/plan for kompetanseutvikling,

markedsplattform/plan for kompetanseutvikling, policy for etatens samarbeid med universitets- og høyskolesystemet og ressursbruksundersøkelse på oppfølgingsfunksjoner.

Departementet vil ta initiativ til et fagmøte i oktober, jf. konklusjonspunkt, for å drøfte videre prosess, samt starte dialogen om hvilke elementer som skal inngå i planen, og begynne arbeidet med å skissere målbildet.

Konklusjon:

- ♦ Departementet vil ta initiativ til et fagmøte med direktoratet om langsiktig plan for oppfølgingsarbeidet.

3. Forberedende aktiviteter og oppstart Prosjekt 1 i IKT-moderniseringen – oppdatert status

Formålet med agendapunktet var primært at Arbeids- og velferdsdirektoratet skulle redegjøre for oppdatert status på sentrale forberedelsesaktiviteter til IKT-moderniseringen, særlig knyttet til oppbemanning av prosjektet og kostnads- og fremdriftsstyring.

Departementet orienterte innledningsvis om arbeidet med felleskomponenter på departementsnivå. Det foregår en rekke IKT-relaterte initiativ på departementsnivå, og ADs synspunkt er at det er viktig med en helhetlig tilnærming som ser de ulike initiativene i sammenheng. FAD leder arbeidet med organisering og styring av felleskomponenter, mens NHD leder arbeidet med fremtidig strategi for Altinn. AD deltar inn i arbeidet gjennom arbeidsgrupper og skriftlige innspill. Departementet forsøker så langt det lar seg gjøre å ivareta Arbeids- og velferdsdirektoratets og moderniseringsprogrammets interesser, og samtidig gi innspill på helheten i de ulike arbeidsgruppene. Departementet har hatt tett dialog med direktoratet om arbeidet i de ulike gruppene, og ønsker å fortsette denne dialogen slik at vi kan samordne oss best mulig om en felles strategi fremover, samt ikke minst ivareta etatens interesser og avhengigheter bl.a. inn mot moderniseringsarbeidet på en god måte.

Arbeids- og velferdsdirektoratet understreket at det var viktig for direktoratet at AD forsetter å holde trykket oppe i arbeidsgruppene, og at direktoratet også var opptatt av koordinering og samarbeid om disse temaene fremover.

Departementet orienterte videre om at departementet i samarbeid med direktoratet har gjennomført en prosess for verifisering av planlagte forberedelsestiltak i IKT-moderniseringen i henhold til anbefalingene i KS2-rapporten. Departementet har, på basis av mottatt dokumentasjon og egne verifiseringer, vurdert at forberedelsesaktivitetene nå har en status som gjør det forsvarlig å starte Prosjekt 1. Formelt brev om dette oversendes.

Direktoratet redegjorde videre for status for IKT-moderniseringen i tråd med vedlagte foilsett. I følge direktoratet er oppfølgingspunkter fra KS2-rapporten gjennomført tilfredsstillende ift. oppstart av programmet, selv om det samtidig er behov for videre forbedring fremover. Når det gjelder risikobilde frem mot oppstart av utviklingsarbeidet, trakk direktoratet særlig frem risiko knyttet til lavere utnyttelse av interne ressurser, med behov for mer bruk av eksterne ressurser enn planlagt (risikopunkt 15), og at programmet ikke har tilstrekkelig kvalitet på løsningsvalg og løsningsbeskrivelser (risikopunkt 6). Når det gjelder kvalitet på løsningsvalg og løsningsbeskrivelser, orienterte direktoratet om forsinkelser i arbeidet, men mente at det ville være mulig å starte utvikling på planlagt oppstartstidspunkt, men med mindre volum enn planlagt, og ved å gjennomføre resterende aktiviteter for å slutføre løsningsbeskrivelser i parallell. Her legger man imidlertid vekt på å sikre kvalitet og risikoen vurderes løpende.

Når det gjelder økonomi, viser tall over forbruk per august 2012 ca 5,5 MNOK i underforbruk. Dette henger sammen med en plan- og budsjettmessig fremskrivning av konstruksjonsfasen på enkelte epos i revidert budsjett. Dette er imidlertid ikke realisert i planlagt takt grunnet behov for merarbeid med løsningsbeskrivelse.

Direktoratet fremhevet til slutt at det er vesentlig at det ikke er for stort endringstrykk parallelt med IKT-moderniseringen i Arbeids- og velferdsetaten slik at det går utover produksjon. Derfor er det viktig med god porteføljestyring, jf. også tiltak i forbindelse med risikopunkt 15. Øvrig utvikling i etaten må balanseres mot utviklingen innenfor moderniseringsprogrammet. Departementet viste til at dette en noe departementet er klar over, og som også vil bli trukket frem i Prop 1 S (2012-2013).

Konklusjon:

- ◆ Departementet oversender brev om oppstart av Prosjekt 1
- ◆ Departement og direktorat fortsetter en tett dialog om arbeidet med Altinn strategien og FADs ulike utspill i fbm. nasjonale felleskomponenter, digital postkasse, e-ID på høyt sikkerhetsnivå mv.
- ◆ Departement og direktorat fortsetter en allerede etablert tett dialog om moderniseringsarbeidet med fokus på risikopunktene og rapporteringsrutinene som er etablert i SSD

4. Eventuelt

Det var ingen saker under eventuelt.